

پرونده هسته‌ای ایران و اعتمادسازی برای دولت آمریکا؛ تحلیل صفحه سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا در فیس بوک

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۰۳/۲۰

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۰۶/۰۶

حسن بشیر*

مسعود حسنلو**

چکیده

تحلیل گفتمان بیانات مقامات سیاسی یک کشور در تبیین رویکردها و دیدگاه‌های دولت آن کشور حائز اهمیت است. از طرفی بسترهای جدید ارتباطاتی زمینه ایجاد راهکارهای نو در ارتباط و انتقال مفاهیم را فراهم آورده است. محیط‌های مجازی و شبکه‌های اجتماعی از بسترهای نوظهوری هستند که توجه دولت‌ها را نیز به خود جلب کرده‌اند. همین امر باعث حضور شخصیت‌های سیاسی در محیط‌های اجتماعی مجازی شده است. حضور این شخصیت‌ها در این محیط‌ها فرصتی برای بررسی دقیق‌تر دیدگاه‌ها و نظرات آنان ایجاد نموده است. با این مقدمه، به نظر می‌رسد حضور آلن ایر، سخنگوی فارسی‌زبان وزارت امور خارجه آمریکا، در فیس بوک نیازمند مطالعه دقیق‌تر است. با توجه به این نکته که این حضور مصداقی از دیپلماسی عمومی دولت آمریکا در برابر قشری از جامعه ایران است، تبیین عملکرد و تحلیل گفتمان مطالب سخنگوی رسمی دولت آمریکا در مواجهه با کاربران ایرانی حائز اهمیت می‌باشد. این تحلیل با استفاده از نظریه چارچوب‌سازی در ارتباطات و رسانه‌ها انجام شده است. تحلیل گفتمان مطالب منتشرشده از سوی آلن ایر، در فاصله زمانی مذاکرات هسته‌ای ژنو تا مذاکرات وین، نشان‌دهنده نوعی تلاش برای «اعتمادسازی از دولت آمریکا» برای مخاطبین سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا است.

واژه‌های کلیدی

تحلیل گفتمان، دیپلماسی عمومی، چارچوب‌سازی، فیس بوک، پرونده هسته‌ای ایران

* دانشیار دانشکده معارف اسلامی و فرهنگ و ارتباطات دانشگاه امام صادق (ع)
bashir@isu.ac.ir
drhbashir100@gmail.com

** دانشجوی کارشناسی ارشد معارف اسلامی و فرهنگ و ارتباطات دانشگاه امام صادق علیه‌السلام
masoud.hassanlou@gmail.com
(نویسنده مسئول)

مقدمه

تعداد کاربران اینترنت در ایران طبق گزارش مرکز مدیریت توسعه ملی اینترنت در سال ۱۳۹۲ بیش از چهل میلیون اعلام شده است. این عدد معادل ضریب نفوذ بالای ۵۵ درصد اینترنت در میان کاربران اینترنت در ایران است (متما، فروردین ۱۳۹۳).

طبق آمار منتشرشده از سوی مؤسسه تحقیقاتی PEW تعداد کاربران ایرانی فیس بوک در حدود ۲ میلیون نفر اعلام شده است که نیمی از این افراد تهرانی هستند. با توجه به جمعیت ایران در مقایسه با کشورهای پرجمعیتی نظیر چین، ایرانیان همچنان نسبت بسیار بالایی (یا ضریب نفوذ) فیس بوک، در کاربران اینترنت را به خود اختصاص داده‌اند (پورتال اینترنتی راسخون، فروردین ۹۲).

البته به خاطر فیلتر بودن سایت فیس بوک در ایران و اقدام متقابل فیس بوک در حذف نام ایران از لیست کشورهایایی که به آن‌ها خدمات می‌دهد، امکان یافتن آمار دقیق کاربران ایرانی این شبکه اجتماعی امکان‌پذیر نیست، به طوری که بنا بر آمار دیگری که پایگاه World Internet Stats منتشر کرده، جمعیت کاربران فیس بوک در خاورمیانه در حدود ۲۳ میلیون نفر اعلام شده است که کاربران ایرانی ۴۶ درصد آن را تشکیل می‌دهند؛ بنابراین آمار کاربران ایرانی رقمی در حدود ۱۱ میلیون نفر می‌شود. آمارهای غیررسمی دیگر از ۲ میلیون کاربر فعال و حرفه‌ای و ۱۲ تا ۱۷ میلیون کاربر دیگر حکایت دارد (پایگاه اینترنتی مشرق، فروردین ۹۲).

شبکه اجتماعی فیس بوک در فوریه ۲۰۰۴ وارد دنیای مجازی شد و در آن زمان رقابت با شبکه‌های قدیمی‌تر چون اورکات، یاهو ۳۶۰ و بسیاری از شبکه‌های دوست‌یابی و اجتماعی دیگر را آغاز کرد و در عین ناباوری در اندک زمانی به پرطرفدارترین شبکه اجتماعی تبدیل شد. فیس بوک هم‌اکنون در حدود یک میلیارد و نیم کاربر دارد و بسیاری فیس بوک را پس از چین و هند، سومین کشور پرجمعیت جهان نام گذارده‌اند (پایگاه اینترنتی مشرق، فروردین ۹۲).

تصور این حجم جامعه مخاطب در کنار جریان اطلاعات شبکه‌های اجتماعی که با تبدیل جریان یک‌طرفه اطلاعات به جریان تعاملی، بستری برای نشر و بازنشر اخبار و اطلاعات و دسترسی مخاطبان فراوانی را به این اطلاعات فراهم نموده، اهمیت بررسی

این فضا را دوچندان می‌نماید. یکی از بازیگران این بستر وسیع بی‌شک دولت‌ها هستند. در واقع بهترین فرصت تاریخی برای دولت‌ها جهت افتتاح خطوط ارتباطی مستقیم با مردم کشورهای دیگر از طریق اینترنت و شبکه‌های اجتماعی به وجود آمده است.

۱. پیشینه موضوع

بررسی دیپلماسی عمومی در عرصه رسانه در سال‌های اخیر مورد توجه پژوهش‌گران و محققین قرار گرفته است. بیشتر پژوهش‌هایی که با رویکرد دیپلماسی عمومی صورت گرفته است مربوط به حوزه رسانه‌های تصویری و مکتوب است. البته در این میان ظهور و گسترش بستر رسانه‌های تعاملی و قابلیت بالای آن‌ها در عرصه دیپلماسی عمومی توجه جدی‌تر به این حوزه را می‌طلبد. در سال‌های اخیر پژوهش‌هایی در حوزه تحلیل محتوای صفحات و گروه‌های شبکه‌های اجتماعی انجام گرفته است که مربوط به حوزه دیپلماسی نبوده‌اند. از تحقیقات مرتبط می‌توان به مقاله «از دیپلماسی عمومی سنتی تا دیپلماسی عمومی نوین: رویکردی هابرماسی» اثر روح‌الامین سعیدی و ناصر هادیان اشاره کرد که به مطالعه نظری این حوزه پرداخته است.

به نظر می‌رسد پرداختن به موضوعات راهبردی و تحلیل گفتمان صفحات رسمی دولت‌ها در عرصه دیپلماسی عمومی نوین امری مفید و لازم برای درک بهتر این فضا باشد. این پژوهش با این پیشینه به سراغ تحلیل گفتمان یکی از این موارد رفته است.

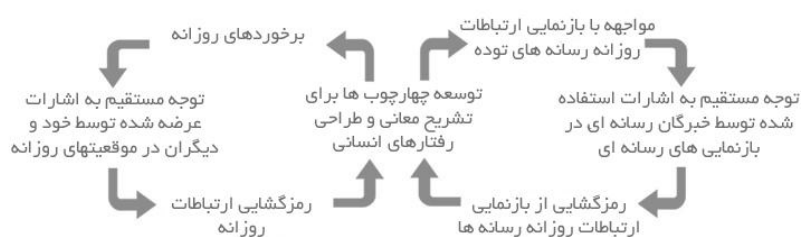
۲. چارچوب نظری

این پژوهش در مورد نوعی بازنمایی واقعیت در رسانه‌هاست. هرگونه بازنمایی واقعیت، نوعی چارچوب‌سازی است. همان‌گونه که عکس گرفتن از یک صحنه نیز نوعی چارچوب‌سازی است. روزنامه‌نگاران با انتخاب واقعیت‌های مرتبط و قرار دادن آن‌ها در زمینه‌ها و بافت‌های مناسب، چارچوب‌هایی را جهت درک و فهم وقایع برای خوانندگان خلق می‌کنند (مهدی‌زاده، ۱۳۸۹، ص ۸۲).

رسانه‌ها برای چارچوب‌سازی رویدادها و تولید معنا برای مخاطبان، از رویه‌ها و شگردهایی چون انتخاب واژگان، استعاره‌ها، کنایه‌ها، تمثیل‌ها و... استفاده می‌کنند تا

داستان و روایتی معنادار از آنچه می‌خواهند بسازند و نظام معانی خاصی برای مخاطبان خلق کنند. (مهدی‌زاده، ۱۳۸۹، ص ۸۳).

بران^۱ و دیویس^۲ از مدل زیر برای معرفی فرایند چارچوب‌سازی استفاده کرده‌اند (Baran and Davis, 2009, p.315):

نمودار (۱): فرایند چارچوب‌سازی

در حقیقت بران و دیویس به ساخت یک نظام برای ایجاد تفسیر و معنی و برنامه‌ریزی رفتاری اشاره دارد. نمودها و بازنمودهای رسانه‌ای نقش مهمی در این چارچوب‌سازی ایفا می‌کنند. مخاطبین در موقعیت‌های مختلف از پیام‌های دریافت شده توسط رسانه‌ها برای تکمیل این چارچوب‌سازی بهره می‌برند.

از طرفی با اینکه مدت‌هاست که نقش محوری ارتباطات در هدایت دیپلماسی بدیهی و آشکار شده است، اما تئوری پردازان و متخصصان در سال‌های اخیر، بیش از گذشته توجه نظام‌مند خود را معطوف به این رابطه نموده‌اند. این تأکید مجدد می‌تواند به‌عنوان بازنمایی چهار جنبه متمایز از فعالیت‌های دیپلماتیک توصیف شده باشد: تماس بین دولت و دولت، دیپلمات و دیپلمات، مردم و مردم و دولت (یک دولت) و مردم (کشور دیگر) است. از جنبه سوم اغلب به‌عنوان «دیپلماسی عمومی» یاد می‌شود که عمدتاً به‌وسیله تبادلات فرهنگی صورت می‌گیرد که همگی برای توضیح دادن و دفاع از سیاست‌های دولت و به تصویر کشیدن یک ملت برای مخاطبان خارجی است.

در ادبیات دیپلماسی، دیپلماسی عمومی عبارت است از برنامه‌های موردحمایت دولت که با هدف اطلاع‌رسانی یا تأثیرگذاری بر افکار عمومی در کشورهای دیگر انجام

و شامل انتشارات، تصاویر متحرک، مبادلات فرهنگی، رادیو و تلویزیون می‌شود (آشنا، ۱۳۸۳، ص ۱۰). آنچه جوزف نای^۳ در سال ۱۹۹۰ از آن به قدرت نرم تعبیر کرد؛ قدرتی که باعث ایجاد جذابیتی می‌شد که دیگران بخواهند مثل تو باشند (Snow & Taylor, 2009, p.12). دیپلماسی عمومی، یعنی تلاش و تشویق نهادهای موجود جهت ارائه فرصت‌های جدید برای به کار گرفتن یا ناسازگار کردن اعضای دیگر کشورها، در دهه‌های اخیر فرصت‌های بیشتری برای بروز پیدا کرده است. فناوری‌های جدید ارتباطاتی بر روی ساختار و محتوای دیپلماسی عمومی تأثیرگذار بوده‌اند. امروزه، اینترنت، گوشی‌های موبایل و پلت‌فورم‌های دیگر که از آن‌ها به وب ۲ یا شبکه‌های اجتماعی تعبیر می‌شود به‌عنوان بسترهایی برای بحث درباره دعوت دیپلماسی عمومی آمریکا است (Seib, 2009, p.135).

همچنین جوزف دافی^۴ رئیس پیشین USIA، می‌گوید: «دیپلماسی عمومی [آمریکا] مشتمل بر تعامل با شهروندان دیگر کشورهاست. وی اصرار می‌ورزد که مهم‌ترین وجه دیپلماسی عمومی تلاش آن برای دور زدن سران، دیپلمات‌ها و سخن‌گویان رسمی کشورها و در مواردی مطبوعات با هدف گفت‌وگوی مستقیم به مردم دیگر کشورها و ارائه تفسیر و توضیحی از ارزش‌ها و سیاست‌های آمریکاست.» (ایزدی، ۱۳۹۰، ص ۳۶). هدف از دیپلماسی عمومی تأثیر گذاشتن بر نظرات عامه مردم یا نخبگان یک ملت دیگر به‌منظور چرخش سیاست خارجی ملت هدف به‌سوی منافع کشور اول می‌باشد (ماینه‌ایم، ۱۳۹۰، ص ۲۵).

البته در سال‌های اخیر میان دو نوع رویکرد دیپلماسی عمومی، یعنی دیپلماسی عمومی سنتی و دیپلماسی عمومی نوین تفاوت‌هایی وجود داشته است. تمایز اساسی بین دیپلماسی سنتی و دیپلماسی عمومی نوین روشن است: اولی درباره ارتباط بین نمایندگان دولت‌ها، یا بازیگران رسمی بین‌المللی است درحالی‌که اهداف دومی، مردمان عمومی در جوامع خارجی و به‌طور خاص‌تر گروه‌ها، سازمان‌ها و افراد غیررسمی هستند (میلسن، ۱۳۸۸، ص ۴۲).

کلتن رودز^۵ معتقد است آگاهی فرهنگی، هوشیاری فرهنگی و حساسیت فرهنگی در اغلب مواقع ورد زبان متصدیان نفوذ فرافرهنگی است. هماهنگی فرهنگی احتمال

اقتناع کارآمد را افزایش می‌دهد. بدیهی است که نفوذ داشتن بدون شناخت در مورد فرهنگی که نفوذ را در آن اعمال می‌کنیم دشوار است (اسنو و تیلور، ۱۳۹۰، ص ۴۴۳). در این پژوهش یکی از نکات قابل تأمل همین تلاش برای هماهنگی فرهنگی از سوی آلن ایر بوده است.

با این مقدمه بررسی عملکرد سخنگوی فارسی‌زبان وزارت امور خارجه آمریکا در فیس‌بوک با توجه به جامعه مخاطب ایرانی این شبکه اجتماعی اهمیت ویژه‌ای دارد. بسترهای دیگری نظیر ورود کنش‌های دیپلماتیک ایران و آمریکا به مرحله جدید در سفر هیئت ایرانی به نیویورک و مذاکرات ژنو از تاریخ ۲۹ آبان تا ۳ آذر ۱۳۹۲ برگزار گردید؛ دامنه این اهمیت را بیشتر کرد. از این رو فعالیت آلن ایر در فیس‌بوک و یادداشت‌ها و بازنشرهایش موضوع این پژوهش قرار گرفت. بازه زمانی بین مذاکرات ژنو تا مذاکرات وین (۲۸ بهمن ۱۳۹۲) برای این پژوهش از این جهت انتخاب شد که در این بازه تلاش زیادی در عرصه رسانه‌ای و دیپلماسی عمومی برای اعتمادسازی مردم ایران درباره دولت آمریکا شده است.

تحلیل گفتمان مطالب آلن ایر بیش از سایر روش‌های تحلیل کمی و کیفی می‌تواند به کشف ابعاد آشکار و پنهان دیپلماسی عمومی دولت آمریکا در قبال مخاطبین ایرانی شبکه فیس‌بوک کمک کند.

۳. چارچوب روشی

برای تحلیل گفتمان و فرار از تحلیل‌های ذهن‌گرا در این زمینه از روش «پدام»^۶ (روش عملیاتی تحلیل گفتمان) استفاده شده است که حاصل آن تمرکز بیشتر بر روی عینیت‌ها در برابر ذهنیت‌هاست. این روش در عمل باعث به‌کارگیری متناسب ذهنیت و عینیت برای درک بیشتر معناها و ایجاد فرایند مشخص برای انجام کلیه مراحل مربوط به تحلیل متون رسانه‌ای است (بشیر، ۱۳۹۱).

روش پدام از سه مرحله کلان «توصیف»، «تفسیر» و «تبیین» و پنج سطح تحلیل که عبارت‌اند از «سطح-سطح»، «سطح-عمق»، «عمق-سطح»، «عمیق» و «عمیق‌تر» تشکیل شده است.

سه سطح اول در حقیقت نوعی از توصیف است اما این توصیف با تکیه به اصل متن، معناهای هژمونیک و ضمنی متن با انتخاب جملات همسو با هدف تحلیل، کشف رابطه میان معناهای مشترک در جملات همگرا در متن و نهایتاً قرائت معناهای جملات همسو در متن با سایر معناهای مستخرج از جملات دیگر متن به طور کلی است. این مرحله، به عبارت دیگر، حرکت در داخل متن از سه جهت: متن هدفدار، متن همسو و متن موجود است. در این مرحله مهمترین مسئله، کشف دال‌های مرکزی و ایجاد مفصل‌بندی‌های مناسب میان متون گوناگون است. روابط مفصل‌بندی شده در متون مختلف (متن هدفدار، متن همسو و متن موجود) نوعی از روابط میان معنای هژمونیک و تحت‌اللفظی و معنای ضمنی است که می‌توانند در تحلیل بعدی مؤثر باشند (همان). مجموع پنج مرحله بالا در نهایت با استفاده از اطلاعات فرامتنی مثل اطلاعات سیاسی و نظری دیگر، حاصل کار تحلیل‌گفتمان را در اختیار ما قرار می‌دهد.

در این پژوهش ابتدا کل محتوای تولید شده توسط آلن ایر در صفحه فیس بوکش پیاده‌سازی شد (جدول شماره ۱). سپس جملات همسو با تحقیق با دقت لازم از متن انتخاب شدند (مرحله سطح - سطح). سپس مراحل بعدی تحلیل یعنی سطح - عمق و سپس تحلیل عمق-سطح بر روی این جملات صورت گرفت. سپس تحلیل عمیقی بر روی این یافته‌ها صورت گرفت و در نهایت در مرحله تحلیل عمیق‌تر به جمع‌بندی نهایی اقدام شد.

۴. تحلیل پدام

۶،۱ - سه مرحله اول: تحلیل سطح-سطح، سطح-عمق، عمق-سطح

جدول ۱. سه مرحله اول پدام			
ردیف	برداشت از اصل متن (سطح - سطح)	جهت گیری و گرایش متن (سطح - عمق)	(عمق - سطح)
۱	دیروز برای این دور از مذاکرات هسته‌ای رسیدم شهر وین. شهر بسیار زیبایی است. فردا مذاکرات شروع می‌شود و هیئت مذاکره کننده آمریکا با جدیت، حسن نیت و احترام متقابل وارد آن می‌شود.	مذاکرات قرار است در فضایی آرام ولی با جدیت و حسن نیت و احترام متقابل از سوی آمریکا صورت بگیرد.	اعتمادسازی برای آمریکا
۲	«اکنون نوبت دولت روحانی است». علی اکبر موسوی خوئینی، نایب رئیس کمیته منابرات مجلس ششم و پژوهشگر فناوری ارتباطات در مریلند آمریکا به عنوان یکی از افراد پیگیر در زمینه رفع تحریم های یادشده به «کمپین بین‌المللی حقوق بشر در ایران» گفته که «اکنون نوبت دولت آقای روحانی است که پیگیر رسمیت یافتن کارت‌های اعتباری بین‌المللی مانند مسترکارت، ویزاکارت و سرویس های پرداخت آن‌لاین پی‌پل طبق قوانین بین‌المللی باشد تا ایرانیان بتوانند در چارچوب این مجوز با سهولت بیشتری برای این اقلام و سایر اقلام مستثنا شده از تحریم ها مانند دارو عمل نمایند.»	طرح انتظارات از دولت ایران در قبال حرکت مثبت دولت آمریکا.	طرح انتظارات از دولت ایران
۳	مصاحبه‌ام با ترند: ما با دقت به سخنرانی رئیس جمهور، جناب آقای دکتر روحانی گوش کردیم. نکته کلیدی این است که بعضی وقت‌ها از حرف تا عمل خیلی راه است و امید و انتظار کنونی جامعه جهانی صرفاً این نیست که لحن صحبت رهبران ایران تغییر کند، بلکه این است که اقدامات و رویکردهای جدید و سازنده تر توسط حکومت ایران دیده شود.	موضع‌گیری علیه صحبت‌های رئیس جمهور و القای عدم تغییر در لحن و سازنده‌تر شدن صحبت‌های رئیس جمهور ایران.	اظهار نظر در تعارض با سوگیری های حاکمیت

		<p>اساس و پایه روابط بهتر، از ارزشها و منافع مشترک سرچشمه می‌گیرد و جامعه جهانی در حال جستجوی راه حل صلح‌آمیز با ایران بر اساس همین منافع مشترک و تمایل به دیپلماسی پویا درمورد برنامه هسته‌ای این کشور است.</p> <p>ما با آغاز اجرای توافقنامه ژنو گام مهمی به جلو برداشته ایم و بسیار امیدواریم این روند را زمانی که گروه ۱+۵ مذاکرات را برای توافقی جامع آغاز می‌کند، ادامه دهیم.</p>	
<p>اعتمادسازی برای دولت آمریکا تعارض با سوگیری‌های حاکمیت</p>	<p>-انتقاد صریح از حمایت ایران از دولت سوریه. -توصیف تلاش آمریکا برای دستیابی به راه حل صلح‌آمیز با القای این نکته که ایران طرف مطمئنی نیست. -بیان بی‌اعتمادی دو طرفه و اختلافات جدی. -امیدواری به اقدامات راستی‌آزمایی دو طرف.</p>	<p>البته ناگفته نماند حمایت بی‌دریغ ایران از رژیم وحشی و بی‌رحم اسد و خودداریش از ابراز حمایت از اصول سند بیانیه ژنو (بیانیه ژنو یک) درباره تشکیل دولت انتقالی در سوریه نشانگر آن است که تغییر در لحن کافی نیست و اینکه هنوز دنیا منتظر آن است که ایران سیاست‌هایی اتخاذ کند و اقدامات سازنده‌ای انجام دهد، که به صلح و ثبات بیشتر بیانجامد.</p> <p>دولت اوپاما کماکان به استفاده از دیپلماسی پویا جهت رسیدن به راه حلی مسالمت‌آمیز به مناقشه هسته‌ای ایران که از دستیابی ایران به سلاح اتمی جلوگیری کند، متعهد می‌ماند.</p>	<p>۴</p>
<p>اعتمادسازی برای دولت آمریکا</p>	<p>خوشبینی به مذاکرات ابراز تمایل آمریکا برای حل مسالمت‌آمیز مسئله هسته‌ای ایران.</p>	<p>با این همه طی این پروسه تمام طرفین جدیت، حسن نیت و احترام متقابل از خود نشان داده اند. در مورد پدیده ایجاد اعتماد بیشتر، این (موضوع) زمان خواهد برد و برای همین است که اقدامات راستی‌آزمایی در هر دو طرف باید نقشی کلیدی را در حرکت به جلو بازی کنند.</p> <p>ایالات متحده نشان داده است که آماده است از دیپلماسی پویا و قوی در راستای حل مسالمت‌آمیز مناقشه هسته‌ای ایران استفاده کند.</p>	<p>۵</p>

<p>اعتمادسازی برای دولت آمریکا</p>	<p>اعتمادسازی درباره دولت آمریکا و حمایت آن از ترویج مبادلات آموزشی.</p>	<p>ایالات متحده عمیقاً و دایماً به حفظ سیاست دو مسیر خود در راستای ترویج مبادلات آموزشی و گردش آزاد اطلاعات بین مردم آمریکا و مردم ایران پایبند است. امیدواریم بتوانیم هرچه زودتر در مورد پیشرفت هایمان در این زمینه گزارشی ارائه دهیم.</p>	<p>۶</p>
<p>اعتمادسازی برای دولت آمریکا</p>	<p>اعتمادسازی مردم جهان درباره آمریکا و نمایش جدید دولت در برابر ایران و تعهد دولت آمریکا به مذاکرات.</p>	<p>اوباما: «فرصتی شده تا چالش اتمی ایران را بدون خطر جنگ حل کنیم» باراک اوباما، رئیس جمهوری آمریکا، چهارشنبه نهم بهمن ماه در پنجمین سخنرانی سالیانه خود در کنگره آمریکا بار دیگر از تلاش های دیپلماتیک خود در برابر ایران دفاع کرد و گفت این تلاش ها، بختی برای حل یکی از مهم ترین مسائل امنیتی جهان بدون خطر جنگ به وجود آورده است. اوباما می گوید اگر ایران از این فرصت استفاده نکند، او نخستین کسی خواهد بود که تحریم های بیشتری را علیه تهران طلب خواهد کرد، اما اگر رهبران این کشور از این مجال استفاده کنند، آنگاه می توانند گام مهمی برای بازگشت به جامعه جهانی بردارند و «ما یکی از مهم ترین چالش های امنیتی زمان خود را بدون خطر جنگ، حل کرده ایم». اوباما در عین حال تأکید کرده است که در زمان گفت و گوها با مقام های تهران، تحریم های جدید را وتو خواهد کرد.</p>	<p>۷</p>
<p>تایید مذاکرات و خوشبینی به آن</p>	<p>برتر جلوه دادن آمریکا در مذاکرات ایران و ۱+۵.</p>	<p>ایرنا: «آمریکا مذاکرات ظریف و اشتون در نیویورک را تأیید کرد. ...این نشست به پیشنهاد کاترین اشتون و وزیر امور خارجه ایران برگزار خواهد شد.»</p>	<p>۸</p>
<p>اعتمادسازی برای دولت آمریکا -جلوگیری</p>	<p>اعتمادسازی برای دولت آمریکا و وفاداری آن به راه حل دیپلماتیک.</p>	<p>مصاحبه من با ایسنا: پس از آغاز گام اول توافق ژنو و در گفت و گو با ایسنا آلن ایر: «دولت آمریکا به استفاده از دیپلماسی در قبال ایران وفادار است.»</p>	<p>۹</p>

<p>آمریکا از انحراف ایران</p>	<p>ایستادگی آمریکا در برابر ساخت بمب اتم توسط ایران.</p>	<p>سخنگوی وزارت خارجه آمریکا گفت: «دولت آمریکا کماکان به استفاده بهینه دیپلماسی در جهت رسیدن به راه حلی مسالمت آمیز به مناقشه برنامه هسته‌ای ایران پایبند و وفادار است.» آمریکا نمی‌خواهد که ایران هرگز به بمب هسته‌ای دست یابد و توافق دراز مدت و جامعی که در متن توافق نامه ژنو بین ایران و گروه ۵+۱ آمده است این کار را خواهد کرد، ضمن این که جمهوری اسلامی ایران به طور کامل از حقیقتش برای برخورداری از انرژی هسته‌ای برای مصارف صلح آمیز، در چارچوب تعهدات ام‌پی.تی بهره‌مند خواهد شد.</p>	
<p>-اعتمادسازی برای دولت آمریکا -مشی اصلاح‌گرانه دولت آمریکا</p>	<p>اشاره به سختی مذاکرات و واقع بینانه بودن عملکرد آمریکا و اشاره به بحران امنیت ملی آمریکا در این پرونده.</p>	<p>...تردیدی نیست که مذاکرات مربوط به گام نهایی بسیار سخت و پیچیده خواهد بود. ما کاملاً واقع بینانه نسبت به مشکلات و موانع پیش رو، وارد این مذاکرات می‌شویم؛ اما آغاز اجرایی شدن توافق نامه ژنو به وضوح نشان می‌دهد که فرصت کم سابقه‌ای برای حل و فصل صلح آمیز این نگرانی فزاینده امنیت ملی داریم و ما باید فرصت سازی کنیم؛ نه فرصت سوزی. این فرصت سازی هدف ماست و در عین حال چالش ما نیز هست.</p>	<p>۱۰</p>
<p>اظهار نظر در تعارض با سوگیری‌های حاکمیت</p>	<p>نقد ضمنی حکومت ایران با استناد به سخنان رئیس جمهور ایران و استفاده از تصاویر ذهنی پیش ساخته از فشار تحریم‌ها به مردم و بی توجهی دولت به مردم.</p>	<p>رئیس جمهوری دکتر روحانی در داووس: «تنها سیاست‌ها و نظام‌هایی پایدار خواهند ماند که به مردم، آن هم همه مردم، سود و منفعت برسانند.»</p>	<p>۱۱</p>

<p>-اعتمادسازی برای دولت آمریکا -جلوگیری آمریکا از انحراف ایران</p>	<p>-اعتمادسازی مردم ایران بر دولت آمریکا. -اشاره به پیشرفت مذاکرات و اهتمام آمریکا به پیشبرد مذاکرات.</p>	<p>ایسنا: سخنگوی کاخ سفید: «به تعهدات مان در راستای کاستن از تحریم ها علیه ایران عمل می کنیم.» سخنگوی دولت آمریکا با انتشار بیانیه ای اعلام کرد که در نتیجه اجرای «برنامه اقدام مشترک» از سوی ایران و تایید آن توسط آژانس، این برنامه از روز دوشنبه ۳۰ دی ماه آغاز خواهد شد. ...جی کارنی، سخنگوی کاخ سفید در بیانیه خود اعلام کرد: روز دوشنبه ۳۰ دی ماه آژانس بین المللی انرژی اتمی گزارش داد که ایران اقدامات اولیه خاصی را که به انجامش در توافق ژنو متعهد شده بود انجام داده است. در نتیجه، اجرای برنامه اقدام مشترک، از روز دوشنبه آغاز خواهد شد.</p>	<p>۱۲</p>
<p>حاکمیت و اقتدار سیاسی آمریکا در برابر ایران</p>	<p>-تاکید بر شفاف سازی از سوی ایران. -خوشبینی به مذاکرات اعمال تحریم های قبلی به صورت جدی.</p>	<p>سخنگوی کاخ سفید ادامه داد: ایران باید هم چنین شفافیت عمل بیش تری را در برخوردها با آژانس بین المللی انرژی اتمی درباره برنامه هسته یی اش نشان دهد که این امر از طریق بازرسی های مستمر و ارایه اطلاعات گسترده به آژانس، محتمل است. روی هم رفته این اقدامات قاطع نشان دهنده گامی مهم به سوی جلو است. در واکنش به اقدام های قاطع ایران، آمریکا و شرکای ۱+۵ یعنی انگلیس، فرانسه، آلمان، روسیه، چین و اتحادیه اروپا از امروز دوشنبه به عمل به تعهدات خود در راستای کاستن معتدلانه از تحریم ها علیه ایران عمل خواهند کرد. او تاکید کرد: به طور هم زمان ما هم چنان به اعمال جدی تحریم ها علیه تهران در شش ماه آینده ادامه خواهیم داد.</p>	<p>۱۳</p>
<p>اعتمادسازی برای دولت آمریکا</p>	<p>-اعتمادسازی برای دولت آمریکا و اقدامات آمریکا برای</p>	<p>بیانیه وزارت خارجه آمریکا درباره تعلیق برخی تحریم های ایران آمریکا با صدور بیانیه ای با اشاره به اجرای</p>	<p>۱۴</p>

<p>جسوجیری آمریکا از انحراف ایران</p>	<p>بازگشایی مسیره‌های انسان دوستانه. -حفظ جایگاه قدرت برای دولت آمریکا.</p>	<p>برنامه اقدام مشترک میان ایران و ۵+۱ اعلام کرد ۵+۱ متعهد شدند که در یک دوره شش ماهه تحریم‌های برگشت‌پذیر هدفمند و محدودی را لغو کنند. هم‌چنین دولت آمریکا با همکاری متحدانش و ایران کانال‌های مالی ایجاد خواهد کرد تا ایران قادر باشد برای معاملات انسان‌دوستانه، هزینه‌های دارویی، شهریه‌های دانشگاه‌هایی که دانشجویان ایرانی در آن‌ها در خارج از کشور تحصیل می‌کنند و هزینه‌های تعهدات ایران به سازمان ملل را بپردازد. تعلیق این تحریم‌ها به اقدامات ایران و گام‌هایی که این کشور در راستای توافق اولیه در ژنو برمی‌دارد انجام می‌گیرد. اگر تشخیص داده شود که ایران در اجرای تعهدات خود شکست خورده است تحریم‌های محدود تعلیق شده بار دیگر اعمال می‌شود.</p>	
<p>نقد اجتماعی ایرانیان و نگاه از بالا</p>	<p>-تحقیق و وضعیت ایرانی‌ها به خاطر گزارش وضعیت نابسامان روانی پایتخت نشین‌ها. -اشاره به وضعیت بد زندگی ایرانیان به خاطر تحریم.</p>	<p>- اینجا تهران است و گرز رستم گرو نان... مجله مهر: اختلالات روانی تهرانی‌ها ۸۰۰ برابر شد! جدیدترین آمارهای وزارت بهداشت از ابتلای ۲۱ درصدی مردم کشور به اختلالات روانی خبر می‌دهد که در پایتخت به ۳۴ درصد می‌رسد. بیمارانی که در جمعیت ۱۲ میلیونی تهران، ۴ میلیون نفر می‌شوند. با این حال، ۵۰ سال قبل روزنامه اطلاعات از آمار ۵ هزار نفری مبتلایان به اختلالات روانی خبر داده بود که بیمارستان‌های روانی توانایی پذیرش بیش از نیمی از آنها را ندارند.</p>	<p>۱۵</p>
<p>نقد اجتماعی ایرانیان و نگاه از بالا</p>	<p>-نقد وضعیت روانی جامعه ایران و تحقیق ایرانی‌ها. -اشاره به وضعیت بد زندگی ایرانیان با پیش</p>	<p>تهران -ایرنا- این روزها دامنه تحمل افراد کم شده و آنها با کوچکترین برخوردی حساسی از کوره در می‌روند، اما کارشناسان به مردم توصیه می‌کنند که در چنین شرایطی و بروز عصبانیت و خشم، چند لحظه صبر کرده و سپس تصمیم</p>	<p>۱۶</p>

	<p>زمینه ارتباط آن با تحریم.</p>	<p>بگیرید. متخصصان بهداشت روانی می‌گویند، اگر این مدل را در مواجهه با بحران‌های اجتماعی رعایت کنیم، مغز فرصت بیشتری برای آرامش و پردازش اطلاعات پیدا می‌کند.</p>	
<p>اعتمادسازی برای دولت آمریکا</p>	<p>-اعتمادسازی برای غرب و آمریکا. -خوشبینی به مذاکرات.</p>	<p>مایکل مان، سخنگوی مسوول امور سیاست خارجی اتحادیه اروپا، به رادیو فردا می‌گوید، وزیران امور خارجه این اتحادیه روز دوشنبه پس از دریافت گزارش آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و پیشنهاد کاترین اشتون، برای رفع تحریم‌های ایران اقدام خواهند کرد. اشاره آقای مان به روز دوشنبه، تاریخی است که ایران و گروه پنج به علاوه یک برای آغاز اجرایی شدن توافقنامه روز ۲۴ نوامبر-سوم آذر- ژنو تعیین کرده‌اند. ایران قرار است که از آغاز روز دوشنبه، سی‌ام دی، روند غنی‌سازی اورانیوم ۲۰ درصدی را متوقف کند. به همین منظور، بازرسان آژانس به تهران سفر کرده‌اند تا اجرایی شدن تعهد ایران را راستی آزمایی کنند.</p>	<p>۱۷</p>
<p>خوشبینی به روند اجرائی مذاکرات</p>	<p>تأثیرات مذاکرات از نگاه ایرانی‌ها و حمایت از روند مذاکره.</p>	<p>شرق: ماموریت‌های هسته‌ای جدید موجب شد / افزایش ۲۳ درصدی بودجه وزارت خارجه وزارت امور خارجه، از مراکز تاثیرگذار و بازوی اجرایی دستگاه دیپلماسی کشور است. با توجه به ماموریت‌های حساس وزارت خارجه در دولت «تدبیر و امید» که به ارتقای جایگاه آن و از جمله، انتقال پرونده هسته‌ای از شورای عالی امنیت ملی به وزارت خارجه منتهی شد و نیز افزایش اهمیت این نهاد در پیگیری راهبردهای معطوف به کاهش تحریم‌ها، دور از انتظار نبود که بودجه پیشنهادی دولت برای وزارت خارجه نسبت به رقم مصوب بودجه سال ۱۳۹۲ سیر صعودی بی‌ماید.</p>	<p>۱۸</p>

<p>اعتمادسازی برای دولت آمریکا</p>	<p>-اعتمادسازی برای دولت آمریکا. -نمایش رویه شفاف دولت آمریکا.</p>	<p>انتخاب: سخنگوی وزارت خارجه آمریکا: «روشن بگویم، با ایران توافق محرمانه امضا نکرده ایم؛ سخنان عراقچی بد ترجمه شده است.» وی ادامه داد: همانطور که می‌دانید که این پرونده، پرونده آمریکا نیست و این تفاهم نامه بین ایران و پنج بعلاوه یک بدست آمده است. سخنگوی وزارت خارجه آمریکا بیان داشت: ما متن توافق را برای کنگره و مردم منتشر خواهیم کرد اما باید طرفین در مورد چگونگی و زمان و نوع انتشار آن گفتگو کنند و امیدوارم که بزودی اتفاق بیافتد. به نوشته ی واشنگتن فیری بیکن، عراقچی گفته بود که موارد کلیدی توافق نامه در سندی محرمانه و ۳۰ صفحه‌ای قرار دارد.</p>	<p>۱۹</p>
<p>اظهارنظر در تعارض با سوگیری های حاکمیت</p>	<p>اعتراض به حمایت ایران از مقاومت و تاکید بر سیاست ضد مقاومت و حمایت از صهیونیسم و انتساب حزب‌الله به گروه خشونت طلب و تروریست.</p>	<p>راديو فردا - آمریکا ادای احترام ظریف به قبر عماد مغنیه را محکوم کرد. ایالات متحده آمریکا، اقدام محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه ایران، در قرار دادن تاج گل بر قبر عماد مغنیه یکی از فرماندهان نظامی سابق حزب‌الله لبنان را محکوم کرد. به گزارش خبرگزاری رویترز، کیتلین هایدن سخنگوی شورای امنیت ملی کاخ سفید، با محکوم کردن اقدام ظریف گفت: «مغنیه عامل برخی اقدامات تروریستی وحشتناک بود که به کشته شدن صدها بی‌گناه از جمله شماری از شهروندان آمریکا انجامید.» او افزود: «خشونت های انسانی که مغنیه دست به آن زد و حزب الله لبنان با پشتیبانی مالی و مادی، در حال ادامه آن است، دارای پیامدهای بی‌ثبات کننده و مرگباری برای لبنان و منطقه است.» هایدن ادامه داد: «اقدام به بزرگداشت شخصی که در چنین اقدام‌های وحشیانه‌ای شرکت داشته</p>	<p>۲۰</p>

		و سازمانش همچنان به فعالیت های تروریستی خود در سراسر جهان با تمام توان ادامه می دهد، پیامی نادرست مخابره می کند و تنها به افزایش تنش در منطقه می انجامد.»	
اعتمادسازی برای دولت آمریکا	اعتمادسازی برای دولت آمریکا و نمایش رویه شفاف دولت آمریکا.	رادپو فردا - توضیح مقام های وزارت خارجه آمریکا درباره نحوه اجرای توافق ژنو مقام های ارشد وزارت خارجه آمریکا روز دوشنبه بر لزوم خودداری از اعمال تحریم های تازه علیه ایران تاکید دوباره کردند و در عین حال افزودند که به موجب توافق هسته ای، زمانی که ایران تعهداتش را اجرایی کرد، ۱+۵ از شدت بخشی از تحریم ها خواهد کاست.	۲۱
اعتمادسازی برای دولت آمریکا تأیید اثر گذاری تحریم ها	-اعتمادسازی برای دولت آمریکا و نمایش رویه شفاف دولت آمریکا در صداقت در مذاکرات. -تضاد رویه دولت و مجلس در آمریکا اشاره به اثرگذاری تحریم ها	بیانیه کاخ سفید - برنارد میهان، سخنگوی شورای امنیت ملی آمریکا درباره طرح تازه تشدید تحریم ها علیه جمهوری اسلامی: این طرح مستقیماً در تضاد با اقدام مسالمت جوینانه دولت برای برطرف ساختن نگرانی های جامعه جهانی نسبت به برنامه هسته ای ایران است. ما می دانیم که این طرح جامعه جهانی را دچار تفرقه می کند و باعث می شود ایران نیز موضع سخت تری بگیرد و مذاکرات احتمالاً پایان یابد. این طرح همچنین اثری منفی بر روی رژیم تحریم ها دارد. بیایید فراموش نکنیم که تحریم ها اثرگذار هستند چون ما شرکایمان را متقاعد کردیم تا گامهایی که ما در پی شان بودیم را بردارند. اگر شرکای ما فکر کنند که ما بر یافتن راه حلی مبتنی بر مذاکره جدی نیستیم، آنوقت رژیم تحریم های ما زیان خواهند دید. اگر کنگره این طرح را تصویب نکند، عملاً اقدامی کرده است که شانس موفقیت دیپلماسی را پایین می آورد.	۲۲

<p>اعتمادسازی برای دولت آمریکا</p>	<p>-اعتمادسازی برای دولت آمریکا و نمایش رویه شفاف دولت آمریکا در صداقت در مذاکرات. -تضاد رویه دولت و مجلس در آمریکا. -اشاره به حمایت مردم از رویه دولت. -تلاش جدی دولت برای حل مسأله.</p>	<p>مردم ایالات متحده به روشنی گفته اند که یک راه حل مسأله جویانه را برای این موضوع ترجیح می‌دهند. اگر برخی اعضای خاص کنگره می‌خواهند که ایالات متحده دست به اقدام نظامی بزند، باید در برابر عموم مردم آمریکا این سخن را بگویند؛ وگرنه، روشن نیست که چرا هر نماینده‌ای از کنگره باید طرحی را حمایت کند که راه دیپلماسی را می‌بندد و این احتمال را بیشتر می‌کند تا ایالات متحده بین گزینه نظامی و اجازه دادن به ادامه برنامه اتمی ایران یکی را انتخاب کند؟ رییس جمهور به صراحت گفته است که خود را متعهد به آزمون کامل دیپلماسی در قبال برنامه ایران می‌داند و معتقد است که قبل از اتخاذ گزینه‌های دیگر باید دید که آیا دیپلماسی می‌تواند به یک راه حل جامع بینجامد یا نه. تصویب طرح تحریم‌های جدید در این زمان تلاش‌های ما را برای رسیدن به یک راه حل مسأله جویانه تضعیف می‌کند.</p>	<p>۲۳</p>
<p>اعتمادسازی برای دولت آمریکا</p>	<p>اعتمادسازی برای دولت آمریکا و نمایش رویه شفاف دولت آمریکا و انتقاد از مجلس سنا در وضع تحریم‌ها</p>	<p>مهر: واکنش کاخ سفید به تلاش سناتورها برای تحریم ایران / «اگر خواهان جنگید صراحتاً بگویید» کاخ سفید در واکنش به تلاش سناتورها برای اعمال تحریم‌های جدید علیه ایران اعلام کرد که اگر عده‌ای خاص از اعضای کنگره خواهان جنگ هستند، بهتر است این مطلب را به اطلاع مردم آمریکا برسانند.</p>	<p>۲۴</p>
<p>اعتمادسازی برای دولت آمریکا</p>	<p>اعتمادسازی برای دولت آمریکا و نمایش رویه شفاف دولت آمریکا و انتقاد از مجلس سنا در وضع تحریم‌ها</p>	<p>خانم میهان اظهار داشت: «اگر برخی از اعضای کنگره می‌خواهند که ایالات متحده دست به اقدام نظامی بزند، باید در برابر عموم مردم آمریکا این سخن را بگویند.» در این شرایط سخنگوی شورای امنیت ملی آمریکا خاطر نشان ساخته است که طرح</p>	<p>۲۵</p>

		سناتورها «در تضاد با اقدام مسالمت جویانه دولت برای برطرف ساختن نگرانی های جامعه جهانی نسبت به برنامه هسته ای ایران است».	
اعتمادسازی برای دولت آمریکا	اعتمادسازی برای دولت آمریکا و نمایش رویه شفاف دولت آمریکا و انتقاد از مجلس سنا در وضع تحریم ها	<p>مهر: اوباما: اگر واقعا دنبال توافق با ایران هستیم نباید تحریم جدید تصویب شود.</p> <p>رئیس جمهوری آمریکا اعلام کرد اگر واشنگتن «واقعا» به دنبال توافق نهایی هسته ای با تهران است نباید تحریم های بیشتری علیه ایران تصویب کند.</p> <p>«به اعضای دموکرات و جمهوری خواه کنگره گفتم نیازی به تصویب تحریم های جدید نیست. فعلا لازم نیست».</p> <p>وی گفت: «وارد کردن فشار بیشتر بر ایران کار سختی برای ما نیست. می توانیم تحریم های بیشتر را یک روزه تصویب کنیم؛ اما این به تردیدهای ایران درباره ما دامن می زند.»</p>	۲۶
اعتمادسازی برای دولت آمریکا	<p>-اعتمادسازی برای دولت آمریکا.</p> <p>-نمایش رویه شفاف دولت آمریکا.</p> <p>-انتقاد از مجلس سنا در وضع تحریم ها و اشاره به اختلاف رویه دولت و مجلس.</p>	<p>رادپو فردا: کاخ سفید: اگر کنگره، تحریم تازه علیه ایران وضع کند، اوباما و تو می کند جی کارنی سخنگوی کاخ سفید اعلام کرد، اگر کنگره تحریم های تازه ای علیه ایران به تصویب برساند، باراک اوباما، رئیس جمهوری ایالات متحده، آن را و تو خواهد کرد.</p> <p>این هشدار کاخ سفید در حالی است که ساعاتی قبل در همین روز ۲۶ سناتور آمریکایی، علی رغم درخواست های مکرر مقام های دولتی، اعلام کردند، طرح تازه ای را برای افزایش تحریم های ایران آماده کرده اند.</p>	۲۷
تأیید مذاکرات و خوشبینی به آن	اعلام خبر و ابراز رضایت از شروع مذاکرات جدید.	<p>خبر خوبی است از ایسنا: آغاز از سرگیری مذاکرات کارشناسی ایران و ۵+۱</p> <p>مذاکرات کارشناسی ایران و ۵+۱ عصر روز پنجشنبه در ژنو آغاز شد.</p>	۲۸

<p>اعتمادسازی برای دولت آمریکا</p>	<p>اعتمادسازی برای دولت آمریکا و نمایش رویه شفاف دولت آمریکا و انتقاد از مجلس سنا در وضع تحریم‌ها.</p>	<p>مصاحبه ام با ایرنا: اختصاصی/آلن ایر: با تصویب تحریم‌های جدید هسته‌ای علیه ایران مخالفت خواهیم کرد. تهران-ایرنا- سخنگوی فارسی زبان وزارت امور خارجه آمریکا اظهار داشت: بر اساس برنامه اقدام مشترک که در ژنو به توافق رسیدیم، همچنان با تصویب تحریم‌های هسته‌ای جدید علیه جمهوری اسلامی ایران مخالفت خواهیم کرد. وی تصریح کرد: اضافه شدن نام افراد و نهادهایی به فهرست تحریم‌ها که هفته پیش صورت گرفت، به معنای تحریم‌های جدیدی نیست بلکه مربوط به اجرای تحریم‌های جاری و کنونی می‌شود. سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا گفت: همانطور که باراک اوباما رئیس جمهوری آمریکا هم گفته است، تا جایی که نظام سیاسی ما اجازه دهد، متعهدیم که از تصویب تحریم‌های جدید مربوط به مسایل هسته‌ای خودداری کنیم.</p>	<p>۲۹</p>
<p>تایید مذاکرات و خوشبینی به آن</p>	<p>اطلاع‌رسانی برای یک برنامه ماهواره‌ای در موضوع هسته‌ای.</p>	<p>امروز میروم برنامه «افق» با جناب آقای سیامک دهقانپور تا در مورد موضوع برنامه هسته‌ای ایران به سوالاتشان جواب بدهم. اگر فرصت کردید خواهشمند است آن را تماشا کنید.</p>	<p>۳۰</p>

۲-۶. مرحله دوم: تحلیل عمیق و عمیق تر

۱-۲-۶. تحلیل عمیق

با بررسی مفاهیم به دست آمده در سطح-عمق و عمق-سطح، پر بسامدترین مفاهیم و معانی به دست می آید.

تمرکز در معانی و پیام های آلن ایر یکی از نتایج به دست آمده از این تحلیل است. آلن ایر با وجود گستره موضوعاتی که به آنها پرداخته، از دامنه ی معنایی خاصی برای انتقال پیام استفاده می کند. ما در پیام های آلن ایر با مفاهیم متعددی روبرو نیستیم، بلکه چند مفهوم محوری و کلی از جمله «اعتمادسازی برای دولت آمریکا» در کنار اشاره هایی «نگاه حاکمیتی از سوی دولت آمریکا» روبرو هستیم.

همچنین اصل استفاده از صفحه ی فیس بوک، با توجه به سمت رسمی آلن ایر این نکته را نشان می دهد که برخلاف تعریف سنتی دیپلماسی عمومی، امکان اعمال این دیپلماسی از سوی نهادهای رسمی با شخصیت حقیقی نیز وجود دارد. آلن ایر با وجود شخصیت حقوقی اش، از جایگاه حقیقی خود و در مدل دیپلماسی عمومی نوین ایفای نقش کرده است.

در حقیقت آلن ایر طبق تعریف نای وارد عرصه دیپلماسی عمومی شده است. نای، دیپلماسی عمومی را ابزار «قدرت نرم» - قدرت اقتناعی مبتنی بر جاذبه های خود که برای جلب موافقت عمومی طراحی شده است - می بیند. این تصور مشابه مفهوم اول از پروپاگاندا ی کامل است که هدف آن به دست آوردن موافقت و رضامندی عموم است. قدرت نرم آمریکا توانایی این کشور برای جذب دیگران برای مشروعیت بخشی به سیاست های آمریکا و ارزش هایی که اساس این سیاست ها هستند می باشد (ایزدی، ۱۳۹۰، ص ۳۹).

۲-۲-۶. تحلیل عمیق تر

آلن ایر در صفحه فیس بوک خود در بازه زمانی میان مذاکرات ژنو و وین در تلاش است تا یکی از مهم ترین مفاهیم ذهنی مخاطبان ایرانی را بازنمایی نماید. تلاش او بر اعتمادسازی از دولت آمریکا و در تناقض نشان دادن سیاست های کلی نظام با بحث

مذاکره و میل به نتیجه در روند مذاکرات است. مفاهیم کلیدی کشف شده در این تحلیل گفتمان این نظر را تایید می‌کند که آلن ایر در یک فرایند دیپلماسی عمومی با تاکید بر رویکردهای فرهنگی تلاش دارد تا طیفی از مخاطبان را که طرفدار جمهوری اسلامی محسوب نمی‌شوند زیر چتر خود قرار دهد و نگاه طیف خاکستری را درباره رویکرد کلی آمریکا بهبود ببخشد. همچنین در یک رویکرد کلان، آلن ایر سعی بسیاری در اعتمادسازی برای دولت آمریکا نموده است.

متفکران رسانه‌های جمعی آمریکایی، مانند دانیل لرنر^۷ و ویلبر شرام^۸ رسانه‌های جمعی را مجراهایی آرمانی برای ترویج نوسازی غرب محور در کشورهای جهان سوم معرفی می‌کردند. لرنر و شرام، هر دو رسانه‌های جمعی را ابزارهایی مفید برای نوسازی می‌دیدند؛ زیرا به استدلال آنان، رسانه‌ها مردم را به اطلاعاتی مجهز می‌کنند که برای توسعه یافتن به آنها نیاز دارند؛ برای دگرگونی به ایشان انگیزه می‌دهند؛ و فنونی را که برای ایجاد تغییر به آن نیازمندند، به آنها می‌آموزند (بشیر، ۱۳۸۸).

ورود آلن ایر از جایگاه حقیقی و نه حقوقی خود، تمایز میان امور عمومی و دیپلماسی عمومی را متذکر می‌شود. دیپلماسی عمومی به مراتب بیشتر از امور عمومی می‌تواند گروه‌های هدف، زمانبندی و ابزارها را بی‌آنکه تعهد و هدف خود را نقص کند دگرگون سازد. دیپلماسی عمومی نه تنها می‌تواند بلکه موظف است که شکل‌ها، هدف‌ها، زمان‌بندی و محتوای پیام را بر اساس استراتژی ارتباطاتی خود تغییر دهد (اسنو و تیلور، ۱۳۹۰، ص ۵۹۵). البته آلن ایر از امور عمومی نظیر اعلام رسمی موضع دولت آمریکا به صورت مستقیم در محتوای منتشره در صفحه فیس بوکش استفاده می‌نماید. ولی حتی در این موارد نیز از جایگاه دیپلماسی عمومی و یک شخصیت حقیقی استفاده می‌شود و نه سخنگویی وزارت خارجه آمریکا.

آلن ایر همچنین از تاکتیک‌های نفوذ اجتماعی بهره برده است. تأکید بر مقوله اعتمادسازی و همبستگی با مردم ایران تمایل او به این مقوله را می‌رساند. در حقیقت موتور محرکه هر عملیات نفوذ اجتماعی است؛ ترفند یا رویه‌ای است که از سرشت ما به عنوان انسان برای تغییر دادن باورها و رفتارها بهره می‌گیرد. در واقع عملیات دیپلماسی عمومی می‌تواند به عنوان مجموعه‌ای از تاکتیک‌ها و پاد-تاکتیک‌های نفوذ

اجتماعی که برای تعقیب یک استراتژی کار آمد به کار رود، قلمداد شود (اسنو و فیلیپ، ۱۳۹۰، ص ۳۶۷). این کار با تلاش برای تغییر معانی ذهنی مخاطب انجام می‌گیرد. ارسال پیام‌ها با هدف جایگزین کردن معانی منفی درباره دولت آمریکا در برابر معانی مثبت صورت می‌گیرد. این رویکرد در استفاده از زبان فارسی، اصطلاحات عامیانه و حتی ضرب المثل‌ها مشهود است.

البته در این میان جامعه مخاطب آرن نیز قابل توجه است. رویکرد او در مخالفت با برخی سیاست‌های حاکمیت ایران که مورد قبول طیف موافق حکومت در ایران است نشان می‌دهد که او علاقه چندانی برای انتقال پیام برای این دسته از مخاطبان ندارد. از طرفی با بررسی نظرات و فعالیت‌های کاربران ایرانی در صفحه ی فیس بوک او این نکته بیشتر به نظر می‌رسد که طیف خاکستری و دارای نظرات ضد حاکمیت بیشتر مخاطب او قرار گرفته‌اند.

همچنین نگاه مرکز - پیرامون هنوز در تعاملات و مفاهیم محتوای صفحه ی آرن ایر مشاهده می‌شود. تأکید بر گزاره‌هایی همچون جلوگیری آمریکا از انحراف ایران از جمله این شواهد است که دولت آمریکا هنوز خود را در مرکز تحولات و ایران را تابع و در پیرامون این وقایع می‌داند.

جمع بندی

آرن ایر در بستر فضای مجازی، با استفاده از شخصیت حقیقی خود، دیپلماسی عمومی سنتی را کنار گذاشته و با قبول قوانین بازی در زمین دیپلماسی عمومی نوین (گیلبوا، ۱۳۸۸) به تعامل با مخاطبان خود در شبکه اجتماعی فیس بوک پرداخته است.

ایر همچنین با استفاده از ظرفیت‌های دیپلماسی فرهنگی و رویه‌هایی همچون نفوذ اجتماعی و تمرکز بر روی معنای ذهنی «ایجاد اعتماد برای دولت آمریکا»، سعی در ورود معانی جدید در چارچوب‌های ذهنی مخاطبین کرده است. البته جامعه مخاطب محدود صفحه فیس بوک آرن ایر تنها در مواجهه با پیام‌های آرن ایر به سوی تغییر در چارچوب‌های معنایی خود نخواهند رفت. بلکه مواجهه مستمر با این پیام‌ها در یک رویکرد مشترک رسانه‌ای مخاطب را دچار شک در پیش‌فرض‌های قبلی خواهد کرد.

آنچه که برآیند این حرکت روانی با رویکرد شستشوی ذهنی مخاطبان را تشکیل می‌دهد، نزدیک‌سازی هر چه بیشتر آمریکا به طیف‌های نه چندان نزدیک به نظام جمهوری اسلامی است که به‌هرحال می‌توانند به مثابه لایه‌های میانی برای ایجاد شیفت‌های گفتمانی در آینده به کار گرفته شوند.

یادداشت‌ها

1. Baran
2. Davis
3. Joseph Nye
4. Joseph Duffey
5. Kelten Rodz
6. PDAM: Practical Discourse Analysis Method
7. Kelten Rodz
8. Wilbur Schramm

کتابنامه

- آشنا، حسام‌الدین (۱۳۸۳)، «فرهنگ، ارتباطات و سیاست خارجی ارائه مدلی برای دیپلماسی عمومی»، فصلنامه پژوهشی دانشگاه امام صادق علیه السلام، بهار، شماره ۲۱، صص ۱-۳۰.
- اسنو، نانسی و ام. تیلور، فیلیپ (۱۳۹۰)، مرجع دیپلماسی عمومی، ترجمه: روح ... طالبی آرانی، انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).
- ایزدی، فؤاد (۱۳۹۰)، دیپلماسی عمومی آمریکا در قبال ایران، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).
- بشیر، حسن (۱۳۹۱)، رسانه‌های بیگانه: قرائتی با تحلیل گفتمان (کتاب دوم از مجموعه تحلیل گفتمان رسانه‌های جهان)، تهران: نشر سیمایش شرق.
- بشیر، حسن (۱۳۸۸)، نقش مطبوعات در فرآیند نوسازی سیاسی و اجتماعی ایران در دوره قاجاریه، چاپ اول، انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).
- پایگاه اینترنتی مشرق، «چند میلیون ایرانی کاربر فیسبوک هستند؟»، بازیابی شده در ۲۱ فروردین ۹۲، <http://tinyurl.com/mhqqnax>
- پورتال اینترنتی راسخون، «آمار کاربران ایرانی فیس بوک»، بازیابی شده در ۲۲ فروردین ۹۲، <http://tinyurl.com/nm7uegc>

گیلبوا، ایتان (۱۳۸۸)، ارتباطات جهانی و سیاست خارجی، گردآوری و ترجمه: حسام الدین آشنا و محمدصادق اسماعیلی، چاپ اول، انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).

مانهایم، یارول بی (۱۳۹۰)، *دیپلماسی عمومی راهبردی و سیاست خارجی آمریکا*. ترجمه آشنا، حسام الدین و اسماعیلی، محمد صادق. تهران: دانشگاه امام صادق(ع).

متما (سامانه مدیریت ضریب نفوذ اینترنت کشور). «گزارش ضریب نفوذ اینترنت در کشور». بازپابی شده در ۲۲ فروردین ۹۳، <http://www.iri.u.ir/matma>

مهدی‌زاده، سید محمد (۱۳۸۹)، *نظریه‌های رسانه: اندیشه‌های رایج و دیدگاه‌های انتقادی*، تهران: نشر همشهری.

میلسن، ژان و همکاران (۱۳۸۸)، *دیپلماسی عمومی نوین؛ کاربرد قدرت نرم در روابط بین الملل*. ترجمه کلهر، رضا و روحانی، سید محسن، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).

- Baran, S. J. & Davis, D. K. (2009), *Mass Communication Theory; Foundations, ferment, and future* (5th edition), Wadsworth cengage learning.
- Seib, P. M. (2009), *Toward a new public diplomacy: Redirecting U.S. foreign policy* (1st ed). Palgrave Macmillan series in global public diplomacy. New York: Palgrave Macmillan.
- Snow, N. & Taylor, P. M. (2009), *Routledge handbook of public diplomacy*, Routledge international handbooks, New York: Routledge.